

WYNIKI OCENY MIESZAŃCÓW
DOMINANT WHITE CORNISH × WHITE ROCK
UŻYWANYCH DO PRODUKCJI BROJLERÓW
NA TERENIE WOJEWÓDZTW CENTRALNYCH

Ewa Potemkowska, Ewa Świerczewska

Zakład Hodowli Drobiu SGGW

Kierownik: prof. dr E. Potemkowska

Produkcja brojlerów opiera się na specjalnie w tym celu wytworzonych wielokrotnych mieszańcach międzyrasowych. Jako materiał męski wykorzystuje się przy tym powszechnie koguty typu Cornish, zaś jako materiał żeński, najczęściej kury pochodzące z krzyżowań międzyrasowych i międzyliniowych z udziałem rasy White Rock.

W podjętej w Polsce w latach sześćdziesiątych produkcji brojlerów stosowane są dotychczas mieszańce międzyrasowe F_1 wytwarzane najczęściej przez kojarzenie kogutów Dominant White Cornish z kurami rasy White Rock.

Liczne prace poświęcone teoretycznym podstawom produkcji kurcząt rzeźnych [2, 3, 5, 6, 7, 8] wskazują, że wyniki krzyżowania międzyrasowego zależą każdorazowo od doboru użytego do kojarzeń materiału. Krzyżowanie międzyrasowe ma na celu wykorzystanie efektów heterozji, której wystąpienie zależy zarówno od sumującego się działania niektórych alleli, jak też od wyniku epistazy czy naddominacji. Dlatego też, nawet w obrębie tych samych ras wyjściowych końcowe wyniki tuczu mogą się znacznie różnić zależnie od tzw. specific combining ability, tj. zdolności wzajemnego dopasowania genotypów krzyżowanych ptaków. Z tego też względu ostateczne krzyżowanie między liniami męskimi i żeńskimi powinno być poprzedzone kojarzeniami testowymi linii czy rodów ras wyjściowych, aby sprawdzić w jakim stopniu są one do siebie dopasowane. Dopiero w dalszej kolejności poprzez testowanie potomstwa należy określić wyniki tuczu brojlerów [1].

Przystępując do prac eksperymentalnych [4, 9] nad użytkowaniem mięsnym kurcząt Zakład Hodowli Drobiu SGGW pragnął oprzeć się na materiale używanym w szerokiej praktyce produkcyjnej, by zapewnić większą przydatność uzyskiwanych wyników doświadczeń do potrzeb producentów.

Już wstępne obserwacje wskazywały, że zależnie od pochodzenia użytego do doświadczeń materiału występują znaczne różnice w przebiegu wzrostu kurcząt i innych właściwościach istotnych w tym kierunku produkcji. Skłoniło to do podjęcia próby porównawczej oceny mieszańców (Dominant White Cornish \times White Rock) nabywanych z różnych stad w celu ustalenia źródeł zakupu materiału doświadczalnego, który by odznaczał się największym wyrównaniem, przy zadowalających efektach produkcyjnych.

MATERIAŁ I METODY

W okresie ostatnich czterech lat oceniono 11 grup kurcząt, z wybranych ferm położonych w województwach: warszawskim, łódzkim, bydgoskim i poznańskim.

Mieszańce DWC \times WR z terenu woj. warszawskiego pochodziły z trzech ferm PGR: Bródno, Wolskie i Leśniczówka. W woj. łódzkim mieszańce DWC \times WR zakupione w fermach PGR Bzówki i POHZ Dębołęka oraz w dwóch fermach dostawców jaj wylęgowych. Kurczęta dostarczone przez Zakłady Wylęgu Drobiu w Bydgoszczy i Szamotułach pochodziły również ze stad dostawców jaj wylęgowych.

W tabeli 1 podano pochodzenie ras wyjściowych użytych do wytworzenia badanych kurcząt.

Koguty Dominant White Cornish używane do kojarzeń w woj. warszawskim pochodziły z PGR Lipinki — po importach z firmy Shaver (Galt, Ontario — Kanada), natomiast kury z PGR Mienia — po importowanych z Danii 2 liniach (firma Chr. Bartholin-Larsen). Kurczęta z ferm z terenu woj. łódzkiego stanowiły mieszańce po kogutach DWC z PGR Łagiewniki (materiał z PGR Lipinki) lub Dłutowa, gdzie prowadzone są prace nad dwoma rodami, jednym z PGR Łagiewniki, drugim po importach z Austrii (firma Landesman). Natomiast matki badanych mieszańców wywodziły się z fermy Łagiewniki, która z kolei materiał wyjściowy otrzymała z PGR Mienia (po importach z Danii). Materiałem męskim użytym do produkcji brojlerów dostarczonych przez ZWD w Bydgoszczy były koguty hodowane w PGR Lipinki (po importach z firmy Shaver). Ojcami zaś mieszańców zakupionych w ZWD Szamotuły były samce z fermy Parsko, pochodzące po kogutach DWC importowanych z firmy Sturtevant (Maine — USA).

Matki kurcząt wywodziły się — w obydwu przypadkach z PGR Kłonówiec, gdzie prowadzi się ród White Rock nabyty z firmy Pilch (Hazardville, Conn. — USA).

Wszystkie kurczęta, z wyjątkiem mieszańców z PGR Wolskie, pochodzących od młodych, rozpoczynających produkcję niosek, uzyskano od kur White Rock, kończących pierwszy rok nieśności. W każdym roku przeprowadzania obserwacji starano się zachować podobne warunki wy-

Tabela 1

Pochodzenie oraz liczba kurcząt
Pedigree and number of chicks

Województwo Region	Ferma Farm	Rok badań Year of experiment	Pochodzenie materiału wyjściowego Pedigree of parental stock		Liczba kurcząt Number of chicks	
			DWC	WR	♂	♀
Warszawskie	PGR Bródno	1963	Lipinki (Shaver) Kanada	Mienia (Larsen) Dania	90	107
	PGR Wolskie	1964	"	"	82	63
	PGR Leśniczówka	1966	"	"	76	66
Łódzkie	PGR Bzówki	1965	Łagiewniki (Lipinki)	Łagiewniki (Mienia)	60	101
	ZWD } Łask }	1966	Dłutów (Łagiewniki)	"	68	90
	Ferma I *	1966	"	"	72	87
	Ferma II *	1966	"	"	71	102
	POHZ Dębołęka POHZ Dębołęka	1967	"	"	79	90
Bydgoskie	ZWD Ferma III *	1966	Lipinki (Shaver)	Klonówiec (Pilch)	75	94
	Byd- } goszcz }	1967	"	"	67	72
Poznańskie	ZWD Szamotuły	1967	Parsko (Sturtevant)	Klonówiec (Pilch)	85	52
	Ferma V *					

* Fermy dostarczające jaj wylęgowych do ZWD — Farms supplying the hatching eggs.

chovu. Wychów brojlerów prowadzono co roku w tym samym budynku, na głębokiej ściółce (wióry drzewne) w grupach liczących 80—90 kurcząt, zachowując obsadę około 10 brojlerów na 1 m² podłogi. Kurczęta obu płci wychowywano wspólnie, by zachować warunki stosowane powszechnie w praktyce produkcyjnej; zdaniem bowiem Merritta [2] prowadzenie oddzielnie wychovu kogutków i kurek nie pozostaje bez wpływu na zmienność ciężaru ciała kurcząt.

W żywieniu oparto się na mieszankach standardowych, granulowanych, sporządzanych co roku — według tej samej receptury — przez wytwórnę Pasz w Łowiczu.

Mieszankę starter, która zawierała 22% białka ogólnego, stosowano przez pierwsze 5 tygodni, od 6 tygodnia karmiono brojlerzy mieszanką finisher zawierającą 20% białka ogólnego. Liczbę kurcząt objętych obserwacjami w kolejnych 4 latach podano w tabeli 1.

W czasie przeprowadzania obserwacji kontrolowano przebieg wzrostu kurcząt, ważąc je co 2 tygodnie. W tabeli 3 zamieszczono ciężar ciała kurcząt 5-tygodniowych (w tym czasie zmieniono stosowaną mieszankę), 8-, 10- lub 9-tygodniowych.

Należy zaznaczyć, że kogutki zakupione w 1967 r. w ZWD Bydgoszcz i Szamotuły ubito w wieku 9 tygodni, dlatego też ciężar ciała kurcząt zamieszczony w tab. 2 dotyczy tylko tego terminu. W czasie doświadczenia kontrolowano cotygodniowe zużycie karmy. Ponadto dwukrotnie sprawdzano szybkość opierzania się kurcząt: w 10 dniu życia i w wieku 8 tygodni, stosując ogólnie przyjęte kryteria oceny.

Po uboju określano wydajność rzeźną, oddzielnie kurcząt każdej płci, wybierając z każdej grupy 20 kogutów i 20 kur w momencie zakończenia obserwacji. Wydajność rzeźną obliczano nie uwzględniając podrobów jadalnych ze względu na przyjętą w obrocie handlowym sprzedaż tuszek patroszonych bez podrobów.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Wyniki wychovu kurcząt (tab. 2) w siedmiu, spośród jedenastu badanych grup, były w pełni zadowalające. Natomiast w pozostałych czterech grupach stwierdzono dość duży procent ubytków. Najwięcej kurcząt, bo aż 20,9% padło w grupie mieszańców pochodzących z PGR Wolskie. Ubytki zostały spowodowane przypuszczalnie przeziębieniem piskląt w czasie transportu. U kurcząt dostarczonych w 1967 r. przez Zakłady Wyłęgę Drobiu w Bydgoszczy i Szamotułach zanotowano również znaczne ubytki, nie stwierdzono jednak, aby ich przyczyną były określone stany chorobowe. Należy przy tym podkreślić, że w grupie kurcząt pochodzących z POHZ Dęboleka, wychowywanych jednocześnie w identycznych warunkach, uzyskano wysoki procent odchovu. Duży procent upadków wśród kurcząt z poprzednio wymienionych dwu ferm nie wynikał więc

Tabela 2

Wyniki wychowu oraz dane dotyczące procentowego udziału wolno opierających się kurcząt

Percentage of livability and of slow rate of feathering

Ferma Farm	Wychów do 10 tyg. Livability at 10 weeks age %	Typ opierzenia się — Rate of feathering								
		koguty — males				kury — females				
		10 dni days		8 tygodni weeks		10 dni days		8 tygodni weeks		
		"1"	"0"	"1"	"0"	"1"	"0"	"1"	"0"	
Bródno	95,2	32,6	17,7	12,7	0	24,9	10,2	12,1	0	
Wolskie	79,1	51,6	34,5	—	5,8	51,0	17,3	—	0	
Leśniczówka	90,6	13,0	53,2	22,2	2,5	8,7	17,4	12,5	2,8	
Bzówki	99,4	15,0	18,5	36,0	1,0	4,3	8,2	9,6	0,3	
Ferma I	} ZWD Łask	98,7	8,8	11,8	16,1	3,0	3,3	7,2	3,3	2,3
Ferma II		99,3	23,5	15,4	26,4	5,6	4,6	3,3	2,3	4,6
Dębołęka (1966)		99,4	10,8	35,1	10,8	9,4	3,8	18,1	1,9	0,9
Dębołęka (1967)		97,8	12,6	48,1	1,3	5,1	5,5	11,1	5,1	1,3
Ferma III	} ZWD	98,3	11,7	22,1	22,1	0	3,1	4,1	3,1	0
(1966)										
Ferma IV	} Bydgoszcz	79,3	1,5	3,0	0	0	1,4	4,2	0	0
(1967)										
Ferma V	ZWD Szamotuły	83,1	0	1,1	1,2	0	0	0	1,2	0

z nieodpowiednich warunków wychowu. Sięgające prawie 10% upadki wśród mieszańców pochodzących w PGR Leśniczówka zostały spowodowane stwierdzoną przez Wojewódzki Zakład Higieny Weterynaryjnej — białą biegunką piskląt.

Przechodząc do zagadnienia przebiegu wzrostu kurcząt (tab. 3) należy podkreślić, że w ciężarze ciała, osiąganym w kolejnych okresach zaznaczyły się różnice zależnie od pochodzenia kurcząt. Widoczne są również różnice w szybkości wzrostu brojlerów w kolejnych latach, w których przeprowadzano obserwacje.

Zdecydowanie najniższy ciężar ciała uzyskiwano u kurcząt pochodzących z ferm położonych w woj. warszawskim, w których do kojarzeń używano koguty Dominant White Cornish pochodzące bezpośrednio z PGR Lipinki i kury rasy White Rock — z PGR Mienia. Dobre wyniki tuczu osiągnięto u kurcząt z terenu woj. łódzkiego — zarówno z fermy PGR Bzówki jak również POHZ Dębołęka. Koguty DWC oraz kojarzone z nimi kury WR — w obydwu tych fermach wywodziły się z zarodowej fermy PGR Łagiewniki. Znacznie lepsze wyniki z materiału o tym samym pochodzeniu uzyskano w grupach kurcząt z ferm dostawców jaj wylę-

Tabela 3

Średni ciężar ciała (c. c.) w g i współczynniki zmienności (w. z.) w % w 5, 8 i 10 tygodniu
Average body weight (b. w.) in g and coefficients of variation (c. v.) in % of 5, 8 and 10 week old chicks

Ferma Farm	Koguty — Males						Kury — Females							
	5 tygodni weeks		8 tygodni weeks		10 tygodni weeks		5 tygodni weeks		8 tygodni weeks		10 tygodni weeks			
	c.c.	w.z. c.v.	c.c.	w.z. c.v.	c.c.	w.z. c.w.	c.c.	b.w.	w.z. c.v.	b.w.	c.c.	w.z. c.v.	c.c.	b.w.
Bródno	—	—	1020	15,2	1440	12,6	—	—	—	815	13,0	1115	10,7	
Wolskie	—	—	935	10,4	1313	11,3	—	—	—	771	12,7	1051	10,3	
Leśniczówka	439	21,9	1034	16,9	1464	18,6	390	22,1	865	14,8	1182	16,4		
Bzówki	—	—	1168	10,2	1642	9,2	—	—	949	13,1	1312	14,0		
Ferma I (ZWD)	645	13,5	1223	13,9	1753	11,0	530	17,3	989	14,4	1353	12,8		
Ferma II (Łask)	637	11,2	1231	10,3	1706	13,2	529	14,2	957	13,5	1330	10,4		
Dębołęka (1966)	474	15,2	1167	12,5	1611	11,0	411	9,5	949	12,0	1277	11,4		
Dębołęka (1967)	634	12,9	1334	10,0	1605*	9,5*	562	12,3	1100	9,0	1458	7,9		
Ferma III	519	20,0	1171	19,9	1613	19,1	456	20,4	985	16,4	1323	15,1		
Ferma IV (1967)	743	16,8	1541	13,0	1826*	12,5*	660	13,2	1256	10,4	1614	9,3		
Ferma V														
ZWD Szamotuły	788	10,1	1510	9,6	1749*	9,2*	648	10,7	1166	8,2	1533	7,0		

* Ciężar ciała i współczynniki zmienności u 9-tygodniowych kogutków

* Body weight and coefficients of variation of 9-week males

gowych (zakupionych w ZWD Łask). Najwyższy jednak ciężar ciała — poczynając już od wieku 5 tygodni — wykazały kurczęta pochodzące po kogutach DWC z PGR Lipinki (po importach z firmy Shaver) i kurach WR z PGR Klonówiec (ród importowany z firmy Pilch). Niewiele ustępują im kurczęta mieszańce po kogutach DWC z PGR Parsko (po importach z firmy Sturtevant) kojarzonych również z kurami z PGR Klonówiec. Analiza statystyczna potwierdziła istotność różnic między ciężarem ciała brojlerów pochodzących z ferm porównywanych równocześnie w danym roku.

Badając szybkość wzrostu kurcząt w poszczególnych latach, z pominięciem ich pochodzenia, można stwierdzić pewną poprawę w tym zakresie, o czym świadczy fakt uzyskania przez brojlery oceniane w 1967 r. dojrzałości do uboju już w wieku 9 tygodni.

Tabela 4

Zużycie paszy (w kg) na 1 kg przyrostu w okresie 9 lub 10 tygodni
Feed conversion of 9-weeks or 10 weeks old chicks

Ferma Farm	Liczba kurcząt Number of chicks	Ciężar kurcząt Body weight		Współczynnik zużycia paszy 1 kg feed/1 kg gain	
		do 9 tyg. weeks	do 10 tyg. weeks	do 9 tyg. weeks	do 10 tyg. weeks
Bródno	197	—	1262	—	2,9
Wolskie	145	—	1203	—	2,8
Bzówki	161	—	1434	—	2,9
Leśniczówka	142	—	1333	—	2,7
Ferma I	} ZWD Łask	158	1526	—	2,9
Ferma II		159	1501	—	2,9
Dębołęka		173	1418	—	2,8
Ferma III	} ZWD	169	1452	—	2,8
Ferma IV		} Bydgoszcz	139	1634	2,5
Dębołęka		169	1440	2,5	—
Ferma V					
ZWD Szamotuły	137	1593	—	2,5	—

Wcześniejszy ubój pozwolił równocześnie na uzyskanie niższego zużycia karmy (2,5 kg), co ma podstawowe znaczenie z punktu widzenia ekonomiki tuczu (tab. 4). Współczynniki wykorzystania karmy przez kurczęta chowane do wieku 10 tygodni były bardzo do siebie zbliżone i wynosiły od 2,7 do 2,9 kg paszy na 1 kg przyrostu.

Wydajność rzeźna (tab. 5) we wszystkich grupach układała się w granicach 64% do 67% zależnie od płci i wieku kurcząt. Wyjątkowo niską wydajność (63,6% u kogutów i 62,5% u kurek) wykazały kurczęta pochodzące z PGR Bródno. Na podkreślenie zasługuje również szybkość opie-

Wyniki oceny wydajności rzeźnej
Results of estimation of carcass yield

Ferma Farm	Koguty — Males		Kury — Females	
	ciężar przed ubojem live weight at slaughter g	wydajność rzeźna carcass yield %	ciężar przed ubojem live weight at slaughter g	wydajność rzeźna carcass yield %
Bródno	1504	63,6	1190	62,5
Wolskie	1340	65,4	1101	64,0
Bzówki	1650	65,0	1296	64,5
Leśniczówka	1495	66,6	1090	64,3
Ferma I } ZWD Łask	1675	67,2	1322	65,7
Ferma II }	1661	66,4	1353	65,3
Dębołęka	1607	66,7	1278	66,1
Ferma III } ZWD	1631	66,7	1281	65,6
Ferma IV } Bydgoszcz	2041 *	65,7 *	1706	64,9
Dębołęka	1679 *	64,8 *	1465	64,5
Ferma V ZWD Szamotuły	2039 *	64,8 *	1549	63,5

* Ciężar ciała i wydajność rzeźna kogutów 9-tygodniowych

* Body weight and carcass yield of 9-week old males

rzania się brojlerów jako cecha szczególnie ważna w tym kierunku produkcji. Dane zestawione w tab. 2 wskazują, że mieszańce $DWC \times WR$ z trzech ferm położonych na terenie woj. warszawskiego wywodziły się z materiału mniej starannie wyselekcjonowanego pod względem szybkości opierzania niż kurczęta pochodzące z pozostałych ferm, zwłaszcza z terenu woj. poznańskiego. W wieku 10 dni zaobserwowano stosunkowo dużo wolno opierających się piskląt, szczególnie wśród kogutów z ferm PGR Wolskie i Leśniczówka oraz POZH Dębołęka. Świadczyłyby to o obecności w wyjściowym materiale kur White Rock sprzężonego z płcią genu *K*, którego wyeliminowanie jest koniecznym warunkiem prawidłowej produkcji brojlerów. Zwraca również uwagę dość duży udział w wieku 10 dni wolno opierających się piskląt płci żeńskiej wśród mieszańców z PGR Wolskie i Bródno, co wskazywałoby bądź na heterozygotyczność w *locus k* użytych do kojarzeń kogutów DWC , bądź też — co wydaje się bardziej prawdopodobne — na obecność opóźniającego opierzania allelu *t* (z serii wielokrotnych alleli autosomalnych) w obu rasach wyjściowych.

Potwierdzeniem przypuszczenia, że przyczyn powolnego opierzania się piskląt należy szukać raczej w genotypie kur White Rock po importach z Danii, jest porównanie wyników obserwacji dotyczących kurcząt zakupionych w ZWD Bydgoszcz. Te mieszańce pochodziły również po

kogutach DWC z PGR Lipinki, skrzyżowanych jednak z kurami White Rock z rodu Pilcha. Najszybciej zaś opierzające się pisklęta (dostarczone przez ZWD Szamotuły) wywodziły się również od matek White Rock z rodu Pilcha skojarzonych z kogutami DWC po importach z firmy Sturtevant.

WNIOSKI

1. Spośród ocenianych 11 grup kurcząt mieszańców DWC×WR, różniących się pochodzeniem użytego do krzyżowania materiału wyjściowego, najlepsze wyniki wykazały mieszańce po kogutach DWC z PGR Lipinki (import z firmy Shaver, Kanada) skrzyżowanych z kurami White Rock z PGR Klonówiec (ród importowany z firmy Pilch, USA). Kurczęta wywodzące się z tego kojarzenia osiągnęły w wieku 10 tygodni ciężar 1,45 kg przy użyciu 2,7 kg paszy na 1 kg przyrostu, w następnym zaś roku w wieku 9 tygodni ważyły 1,63 kg, zużywając 2,5 kg na 1 kg przyrostu.

2. Mieszańce, pochodzące ze skrzyżowania kur White Rock z PGR Klonówiec z kogutami DWC z PGR Parsko (po importach z firmy Sturtevant, USA) niewiele ustępowały poprzedniej grupie osiągając w wieku 9 tygodni ciężar 1,59 kg przy zużyciu 2,5 kg paszy na 1 kg przyrostu. Ta grupa kurcząt wyróżniała się natomiast szybkością opierzania piskląt, wśród których do typu wolno opierzających się należało zaledwie ok. 1% kogutków.

3. Badany w latach 1965—1967 materiał pochodzący z krzyżowania kogutków DWC z PGR Łagiewniki i Dłutów (po importach z firmy Shaver i z firmy Landesman) i kur White Rock z fermi zarodowej PGR Łagiewniki (po importach z Danii) wykazywał zadowalający poziom pod względem tempa wzrostu, osiągając ciężar do 1,52 kg w wieku 10 tygodni przy współczynniku zużycia karmy 2,9, a w ostatnim roku badań — 1,44 kg w wieku 9 tygodni przy zużyciu 2,5 kg paszy na 1 kg przyrostu. Materiał o zbliżonym pochodzeniu — po kogutach DWC z PGR Lipinki i kurach White Rock z PGR Mienia (po importach z Danii) — osiągnął w wieku 10 tygodni ciężar nie przekraczający 1,33 kg przy zużyciu karmy 2,7—2,9 kg na 1 kg przyrostu.

4. Różnice w przebiegu opierzania się kurcząt wskazują, że ród White Rock, wywodzący się z materiału importowanego z Danii, nie jest dostatecznie wyselekcjonowany pod tym względem, gdyż część materiału żeńskiego używanego do krzyżowania niesie przypuszczalnie sprzężony z płcią czynnik K, o czym świadczy znaczny procent kogutków zdecydowanie wolno opierzających się w wieku 10 dni.

5. Wydajność rzeźna 10-tygodniowych brojlerów wynosiła 65—67% u kogutków, 64—66% u kurek, przy tym wahania w tych granicach układały się niezależnie od wagi żywej użytych do oceny ptaków. Wydajność rzeźna 9-tygodniowych kogutków była nieco niższa (64,8—65,7%) zarówno przy zbliżonej jak i wyższej wadze żywej ubijanych ptaków.

STRESZCZENIE

W okresie od 1964 do 1967 r. oceniono 11 grup kurcząt mieszańców DWC × WR, różniących się pochodzeniem użytego do krzyżowania materiału wyjściowego. Najlepsze wyniki wykazały mieszańce po kogutach DWC z PGR Lipinki (import z firmy Shaver, Kanada) skrzyżowanych z kurami White Rock z PGR Klonówiec (ród importowany z firmy Pilch, USA). Kurczęta wywodzące się z tego kojarzenia osiągnęły w wieku 10 tygodni ciężar 1,45 kg przy zużyciu 2,7 kg paszy na 1 kg przyrostu, w następnym zaś roku w wieku 9 tygodni ważyły 1,63 kg zużywając 2,5 kg paszy na 1 kg przyrostu.

Mieszańce pochodzące ze skrzyżowania kur White Rock z PGR Klonówiec z kogutami DWC z PGR Parsko (po importach z firmy Sturtevant, USA) osiągnęły w wieku 9 tygodni ciężar 1,59 kg przy zużyciu 2,5 kg paszy na 1 kg przyrostu. Ta grupa kurcząt wyróżniła się ponadto szybkim tempem opierzenia piśklat.

Kurczęta po kogutach DWC z PGR Łagiewniki i Dłutów (materiał po importach z firmy Shaver i z firmy Landesman) i kurach WR z fermy Łagiewniki (po importach z Danii) wykazały również zadowalające tempo wzrostu. W wieku 10 tyg. uzyskiwały ciężar 1,52 kg, przy współczynniku zużycia karmy 2,9, a w ostatnim roku badań — 1,44 kg w wieku 9 tygodni przy użyciu 2,5 kg paszy na 1 kg przyrostu. Materiał o zbliżonym pochodzeniu po kogutach DWC z PGR Lipinki i kurach WR z PGR Mienia (po importach z Danii) — osiągnął w wieku 10 tygodni ciężar nie przekraczający 1,33 kg przy zużyciu karmy 2,7—2,9 kg na 1 kg przyrostu.

Analiza statystyczna potwierdziła istotność różnic między ciężarem ciała brojlerów pochodzących z ferm porównywanych równocześnie w danym roku.

LITERATURA

1. Engelhard J.: Nowe zagadnienia w hodowli drobiu PWRiL, Warszawa 1967.
2. Merritt E. S.: Canadian Journ. of Anim. Sci. 39 (1959).
3. Merritt E. S., Gowe R. S.: Canadian Journ. of Genet. and Cytol. 3 (1960).
4. Potemkowska E., Świerczewska E.: Zesz. nauk. SGGW, Zootechnika, 6 (w druku).
5. Potemkowska E., Szymkiewicz M.: Roczn. Nauk. rol. Ser. B, t. 82 (1963).
6. Peter V., Orszagh V., Landau L.: Vedecke prace Vysk. Ustavu pre chov hydiny v Ivanke pri Dunaji, 1961.
7. Saeki Y., Tanabe Y., Kasturagi V., Himeno K.: Jap. J. Zootech. Sci., 33 (1962).
8. Smietniew S. J.: I Miedninarodna Konferencia o problemach vyroby broilerov v podmienkach socialistických statov — Ivanka pri Dunaji Č.S.R. 1961.
9. Szymkiewicz M.: Zesz. nauk. SGGW, Zootechnika 6, (w druku).

Эва Потемковска, Эва Сьверчевска

РЕЗУЛЬТАТЫ ОЦЕНКИ ГИБРИДОВ ДОМИНАНТНЫЙ БЕЛЫЙ КОРНИШ (ДБК) × БЕЛЫЙ ПЛИМУТРОК (БП), ИСПОЛЬЗУЕМЫХ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА БРОЙЛЕРОВ НА ТЕРРИТОРИИ ЦЕНТРАЛЬНЫХ ОБЛАСТЕЙ ПОЛЬШИ

Резюме

В период с 1964 года по 1967 год оценивали 11 групп цыплят ДБК × БП, отличающихся по происхождению исходных пород. Самыми лучшими оказались помеси петухов ДБК с Государственного сельского хозяйства Липинки (импортированные из фирмы Шейвэр, Канада) скрещенные с курицами БП с Государственного сельского хозяйства Клёнувец (линия импортированная из фирмы Пилх США). Цыплята с этого спаривания весили в возрасте 10 недель в среднем 1,45 кг, а потребление корма на 1 кг привеса составляло 2,7 кг. В следующем году вес цыплят в возрасте 9 недель был 1,63 кг, а потребление корма на 1 кг привеса — 2,5 кг.

Цыплята, происходящие со скрещивания куриц БП из Государственного сельского хозяйства Клёнувец с петухами ДВЦ с Государственного сельского хозяйства Парско (происходящими от импортированного материала фермы Стар-тэвант, США) достигли в возрасте 9 недель 1,59 кг веса при потреблении на 1 кг привеса 2,5 кг корма. Эта группа кроме того отличалась быстрыми темпами оперения цыплят.

Цыплята от скрещивания петухов ДБК с Государственного сельского хозяйства Лагевники и Длутов (происходящие от импортированного материала из фирмы Шейвер и фирмы Ландэсман) и куриц БП из Государственного сельского хозяйства Лагевники (происходящие от импортированного материала из Дании) тоже отличались интенсивным ростом. В возрасте 10 недель они имели 1,52 кг при коэффициенте использования корма 2,9, а в последнем году опыта в возрасте 9 недель — 1,44 кг при потреблении на 1 кг привеса 2,5 кг корма. Помеси сходные по происхождению, полученные от скрещивания петухов ДВЦ из хозяйства Липинки и куриц БП из хозяйства Меня (происходящие от импортированного материала из Дании) имели в возрасте 10 недель 1,33 кг при потреблении на 1 кг привеса от 2,7 до 2,9 корма.

Между весом бройлеров, происходящих с разных птицеферм, сравниваемых одновременно в данном году, установлено статистически достоверные различия.

Различия в оперении цыплят указывают, что линия БП, происходящая от материала импортированного из Дании, еще не достаточно селекционирована по этому признаку, потому что часть женского материала, использованного для скрещивания, имеет повидимому сцепленный с полом ген К.

Во всех группах убойный выход 9- и 10-недельных бройлеров составлял 64—67% в зависимости от пола и возраста цыплят.

Ewa Potemkowska, Ewa Świerczewska

RESULTS OF ESTIMATION OF DOMINANT WHITE CORNISH × WHITE ROCK CROSSES USED TO BROILER PRODUCTION IN CENTRAL REGIONS OF POLAND

Summary

During the period 1964—1967 investigation was made to compare the rate of growth and other broiler characteristics of DWC×WR crosses. The parental flocks

used for crossing were of different origin. The best results gave crossbred chickens produced by DWC males from PGR Lipinki (progeny of the stock imported from Shaver's, Canada) mated with WR females from PGR Klonówiec (progeny of the stock imported from Pilch's, USA). The 10-week body weight of chickens of that mating was 1,45 kg and the feed conversion ratio was 2,7 kg feed/1 kg gain. In the following year the 9-week body weight and feed conversion ratio of the same crossbreds are 1,63 kg and 2,5, respectively.

Another group of crossbreds, produced by DWC males from PGR Parsko (progeny of the stock imported from Sturtevant's, USA) mated with WR females from PGR Klonówiec weighed 1,59 kg at 9-weeks and the feed conversion coefficient was 2,5. That group of chick was distinguished itself by rapid feathering. The growth rate of the chicks produced by DWC males from PGR Łagiewniki and Dłutów (progeny of the stock imported from Shaver's and Landesman's) mated with WR females from Łagiewniki (progeny of the stock imported from Denmark) was satisfactory. The 10-week body weight and feed conversion of that group of chicks was 1,52 kg and 2,9, respectively. During the last year these chicks weighed 1,44 kg at 9-weeks while the feed conversion ratio was 2,5. The chicks of similar origin, produced by DWC males from PGR Lipinki mated with WR from PGR Mienia (the progeny of the stock imported from Denmark), at 10 weeks weighed no more than 1,33 kg while the feed conversion ratio was 2,7—2,9.

Analysis of data of body weight of chicks from different farms compared in the same year showed statistical significant differences.

The differences in the rate of feathering showed an improper selection of WR strain imported from Denmark, because probably a part of the females used for crossing carried the sexlinked gen *K*.

The carcass of all groups of chicks at 9 and 10 weeks ranged from 64—67% depending on sex and age of broilers.